

מילין קידין והידושים נפלאים מלוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביחצירא שליט"א

מִי־הֵתָא

חֵתָא

חֵתָא דְאִוְרֵי־יִתָא
יְסוּד חֲדָשׁ וְנִפְלֵא עַל הַפְּרָשָׁה

ברכת משה רבינו לישראל בכח התורה

את ישראל - שיהיו 'איש האלקים' כמותו שיתעלו אף הם להיות קדושים ומזוככים כאיש האלקים הדבוק ביוצרו בכל רגע ורגע.

כך כתב בדגל מחנה אפרים (בראשית ד"ה עוד י"ל בראשית): על דרך שאמרתי על פסוק (שמות יט ג) 'ומשה עלה אל האלקים', היינו שכל עליותיו של משה היה רק שיהיה בחינת 'אלקים' והיינו על ידי הזדככות חומרו ונעשה כולו צורה שהוא חיות אור אלקים, על זה הדרך יש לומר גם כן שמרמז הפסוק 'וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים', היינו זה הברכה שבירך משה לישראל שיוכלו לעשות מן איש שהוא מורה על חומר שנברא מאין ליש שיתהווה בחינת אלקים שהוא צורה ואור אלקים, והיינו שישתוו למדרגתו העליונה לזכך חומרם שיתהווה כולו אור בחינת אלקים.

איש האלקים - שיהיה בכוחם לבטל הדינים

משה רבינו ע"ה קודם פטירתו השאיר כוחו עבור כל אדם מישראל, שיגיע למעלת איש האלקים שמדרגה זו היא מדרגת הצדיק שיש בו כוח להמתיק את הדינים, וכידוע 'אלקים' לשון דין, ו'איש האלקים' הוא השולט בדינים, ובכוח הצדיק לשלוט במידת הדין ולהעבירה מבני ישראל ולהשרותה על הגוים, ועל ידי כן מתקיים 'עומד מכסא דין ויושב על כסא רחמים'. וזהו שנאמר בברכתו **וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים את בני ישראל**, זו היתה ברכתו

המשך בעמוד הבא

וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל לפני מותו (לג א).

ברכתו של משה רבינו ע"ה לבני ישראל היתה בזכות התורה הקדושה שנתן להם לישראל, וכן מבואר במדרש (ב"ר ק יב) שנאמרו ברכותיו של משה בלשון 'זאת' 'וזאת הברכה', לרמז שהם באים בזכות התורה שנאמר בה (לעיל ד מד) 'וזאת התורה'. ורמז נוסף הובא **בבעל הטורים** 'וזאת הברכה' בגימטריא 'זו היא התורה', כי בזכות התורה בירך אותם משה. וכן יש להוסיף רמז בפסוק (לעיל לב מז) 'ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה' 'בדבר הזה' עם התיבות בגימטריא 'ברכה', כי כל הברכה היא בכח דברי תורה.

משה רבינו נתן כח לכל ישראל להיות קדושים בבחינת איש האלקים

שמעתי **ממו"ר אבי ע"ה** ביאור על הפסוק (ויקרא יט ב) 'קדושים תהיו', שלכאורה היה צריך לומר 'היו קדושים' שהרי זה ציווי. אך הוא הדבר שבאה תורה ללמדנו כי הקב"ה אומר שאתם תהיו קדושים בכל מקרה, דהיינו, לא רק ציווי מונח כאן, אלא הוראת העתיד שכך יהיה. הרי זה כמו 'רבי' המברך את תלמידיו 'ברוכים תהיו', כך כביכול הקב"ה פונה אלינו ואומר לנו 'אני מברך אתכם שתהיו קדושים'. וכן כתוב בברכת משה רבינו לבני ישראל **וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלקים את בני ישראל**, וביארו צדיקים ע"ה, שזאת היא הברכה שבירך משה רבינו

טעם אלא בדבר ה', 'ולא ידע איש את קבורתו', שגם הטעם למיתה ולקבורה שלו לא נודע לשום אדם אלא היה הכל בדבר ה'.

גודל הצער בהסתלקות האבא

ויתמו ימי בכי אבל משה (לד ח).

הבדל גדול יש בין פטירתו של רב לבין פטירתו של אב, כי לכל רב יש מחליף העומד למלא את מקומו, ועד שלא יסתלק הרב הראשון כבר יעמוד תלמידו העתיד למלא את מקומו, כמו שדרשו חז"ל (קידושין עב:): על הפסוק (קהלת א ה) 'זורח השמש ובא השמש', עד שלא כבתה שמשו של עלי זרחה שמשו של שמואל הרמתי, אבל אבא שמסתלק אין לבניו מחליף שימלא בעבורם את מקומו, וזהו שאצל משה רבינו נאמר **ויתמו ימי בכי אבל משה**, שלאחר ימי האבל הסתיימו ימי הבכי וכבר עמד לו מחליף מתלמידיו, אבל בפטירתו של יעקב אבינו נאמר (בראשית נ ד) 'ויעברו ימי בכיתו', שלא הסתיימו ימי בכייתו אלא רק עברו למועד אחר, כי אחר פטירתו של אבא אין האבל מסתיים אלא הוא ממשיך גם לאחר זמן.

שכל אחד מבני ישראל יהיה בבחינת **איש האלקים** השולט על בחינת הדין ומהפכה לרחמים.

פטירת משה רבינו כחוקה בלי טעם

וימת שם משה עבד ה' וגו' ולא ידע איש את קבורתו עד היום הזה (לד ה-ו).

זכה משה רבינו ע"ה למדרגה גדולה ומעולה שלא זכה לה שום ילוד אשה, ובעודו בחייו בעולם הזה היה מדבר עם הקב"ה כדבר איש אל רעהו, וזו מדרגה גבוהה שלא זכה לה שום נביא בלעדיו. שאר בני אדם אין זוכים לראות פני השכינה כי אם בשעת הסתלקותם מהעולם, וזהו טעם מעולה לגזירת המיתה על כל באי עולם, כדי שלכל הפחות יזכו לראיית השכינה עובר למיתתם, אבל אצל משה רבינו ע"ה אין טעם ומיתה שנגזרה עליו, כי כבר בעודו בחיים היה זוכה ל'זמראה ולא בחידות ותמונת ה' יביט' (במדבר יב ח), וכל דבריו היו נדמים לשומעים אותם כאילו הם כתובים ממש בתורה, ולא היתה בו שום תוספת מעלה בשעת מיתתו, ולכן היתה מיתתו כגזירה שאין בה טעם.

ולכן נאמר בו **וימת שם משה עבד ה' בארץ מואב על פי ה'**, שהיתה מיתתו על פי ה' כגזירה וחוקה שאין לה

מִלְתָּא דְפִלְיָא

משה רבינו מת רק בעולם הזה אבל חי במקום אחר קדוש ועליון

וימת שם משה עבד ה' (לד ה).

גדולה מעלת הצדיקים שזוכים לחיים אמיתיים וגם במיתתם הם נקראים חיים, כמו שכתב **האור החיים הקדוש** (בראשית כג ב): כי הצדיקים הגם שימותו הגוף אינו מושלל מהחיים, כי צדיקים במיתתם קרויים חיים וכו', כי בהיותם בעולם הזה מהפכים בחינת החומר שביסודות לבחינת הרוחניות הקדוש שבנפש, באמצעות מעשים טובים והפלגת התורה שמשתדלים בעולם הזה וכו', שבאמצעות דביקות האדם בקונו יתהפכו היסודות כולם ליסוד האש, ויסוד האש ליסוד אש הנשמה.

וזה הנאמר בבניהו בן יהוידע (שמואל ב' כג כ) 'בן איש חי', וכן הנאמר כאן במשה רבינו **וימת שם** שרק שם היתה בו בחינת מיתה אבל באמת עודנו בחיים כמו מקודם, ועודנו עומד ומשמש לפני ה', כמו שאמרו חז"ל (סוטה יג): לא מת משה, כתיב הכא וימת שם, וכתיב התם (שמות לד כח) 'ויהי שם עם ה'", מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש. וכמו שפירש **באור החיים, וימת שם**, פירוש שם לבד הוא שמת, אבל הוא חי במקום אחר קדוש ועליון על פי ה'.

וגם בהיות הצדיקים בשמים הם ממשיכים לעבוד את ה', ואין להם מנוחה גם בעולם הבא אלא הולכים ומתעלים ממדרגה למדרגה כמו בעודם בחיים, והם מוסיפים לעמוד ולהתפלל לשלומם וישועתם של ישראל בכל הזמנים, וכל קיומם של ישראל בעולם הזה מכוח תפילת הצדיקים שבעולם העליון.

ברזא דאח"ד

רמזים נפלאים על סדר הפרשה

ירושת התורה בבני ישראל בכל הדורות

הכלל כולו יצא, שכפי קיום כל מצוות התורה כך יהיה להם קיום בנפש האדם.

כתר תורה מונח ועומד לכל ישראל

ועתה תחזה מדברים אלו שלכל אדם מישראל בכל גיל ובכל מצב ובכל מקום יש את היכולת לעסוק בתורה, ואין אחד אשר יוכל לומר על עצמו שאינו יכול ללמוד ולעסוק בתורה. והן הן הדברים שכתבה תורתנו **תורה ציוה לנו משה מורשה קהילת יעקב** וכפי שכתב **הרמב"ם** שם (פ"ג ה"א), בשלשה כתרים נכתרו ישראל, כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות, כתר כהונה זכה בו אהרן, שנאמר (במדבר כה יג) 'והיתה לו ולזרעו אחרי ברית כהונת עולם', כתר מלכות זכה בו דוד, שנאמר (תהלים פט לז) 'זרעו לעולם יהיה וכסאו כשמש נגדי', כתר תורה הרי מונח ועומד ומוכן לכל ישראל, שנאמר **תורה ציוה לנו משה מורשה קהילת יעקב**, כל מי שירצה יבוא ויטול. שמא תאמר שאותם הכתרים גדולים מכתר תורה, הרי הוא אומר (משלי ח טו-טז) 'בי מלכים ימלוכו ורוזנים יחוקקו צדק, בי שרים ישורו', הא למדת שכתר תורה גדול משניהם.

כתר תורה מונח לכל ישראל מחמת

חשיבותו על שאר הכתרים

ויש להבין, מה ההוא אמינא לומר שמלכות וכהונה גדולים מתורה, והלא אפילו תינוקות של בית רבן יודעים דברי המשנה (פאה פ"א מ"א) 'ותלמוד תורה כנגד כולם', ואף **הרמב"ם** עצמו מביאו בסמוך (שם ה"ג), אין לך מצוה בכל המצוות כולן שהיא שקולה כנגד תלמוד תורה, אלא תלמוד תורה כנגד כל המצוות כולן. וכן גם מסדר הדברים ניכרת מעלת כתר תורה, שכן הקדים בדבריו כתר תורה קודם כתר כהונה וכתר מלכות, ומוכח שכתר תורה חשוב מכולם.

מצות תלמוד תורה לכל אדם בכל מצב

תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב (לג ד). **ברמב"ם** (תלמוד תורה פ"א ה"ח) נפסק להלכה שכל איש מישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין, בין בחור בין זקן גדול שתשש כוחו, אפילו היה עני המתפרנס מן הצדקה ומחזר על הפתחים, ואפילו בעל אשה ובנים, חייב לקבוע לו זמן לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר (יהושע א ח) 'והגית בו יומם ולילה'. ומזה שנקט הרמב"ם בלשון 'חייב' נלמד שצריך לקיים הדבר עד כדי מסירות נפש, שכן לשון 'חייב' בדברי חז"ל משמעותו חיוב עד כדי מסרות נפש [לשון 'חייב' בדברי חז"ל משמע חיוב עד כדי מסרות נפש, וכמו שהיה בעל הדברי חיים ע"ה רגיל לומר בשם זקנו החכם צבי ע"ה, וכן היה אומר לענין החיוב להשתכר בפורים שהוא אפילו במסירות נפש. וכן כתב בשדי חמד (מערכת ח כלל צב ד"ה ובמה שתמהתי) בשם הגר"א ע"ה שהיה משתכר בפורים כפשוטו עד כדי סכנה ממש, כי מיחייב איניש וכו' וחייב כמו מתחייב בנפשו].

הטעם שמחויבים בתלמוד תורה אפילו במסירות נפש, ולא אומרים את הכלל של 'אנוס רחמנא פטריה' (נדרים כז.), כי סיבת בריאת העולם אינה אלא בשביל התורה ובשביל ישראל, ואין לתורה קיום אלא במי שממית עצמו עליהם, לפיכך כל איש ישראל חייב למסור נפשו על קביעות עתים לתורה, כי דוקא מתוך מסירות נפש תתקיים התורה בקרבו ויהיה בכך קיום לעולם כולו. וכפי מה שמוסר נפשו על התורה כך היא מתקיימת בידו, ועל דרך שאמרו חז"ל כל מצוה שמסרו ישראל עצמן למיתה עליה עדיין מוחזקת היא בידם, ודבר זה ללמד על

ראשו כתם פז קווצותיו תלתלים' - רמז לגדלותו של כתר התורה

ורמז נאה הביא מן עטרת ראשו ע"ה הי"ד בספרו שכל טוב (דרוש שלשה כתרים הם) בדברי שלמה המלך ע"ה (שיה"ש ה יא) 'ראשו כתם פז קווצותיו תלתלים שחורות כעורב', 'כתם' ראשי תיבות כ'הונה ת'ורה מ'לכות, 'ראשו' היינו הראשון והמובחר והמעולה מבין שלשה הכתרים הוא כתר תורה הנקרא 'פז', אבל 'קווצותיו' דהיינו שתי הקצוות של 'כתם' - 'כ-ם' שהם כתרי כהונה ומלכות, הרי הם בבחינת 'תלתלים', שכל אחד מהם תלוי ועומד רק לזרעו אחריו, אשר לא כן בכתר תורה שכל ישראל שוין בה. וגדולה היא מן הכהונה ומלכות שכל אחד יכול לזכות בה, ובתנאי שיקיים בעצמו 'שחורות כעורב' כמו שדרשו רבותינו ז"ל (עירובין כב.) במי אתה מוצאן, במי שמשכים ומעריב עליהן לבית המדרש וכו', במי שמשחיר פניו עליהן כעורב וכו', במי שמשים עצמו אכזרי על בניו ועל בני ביתו כעורב.

ובפשוטו נראה לבאר, שמכך שכתר תורה הופקר לכל הרוצה לקחתו, בעוד שכתר כהונה וכתר מלכות מיועדים למיוחסים בלבד, היה מקום לטעות ולומר שכתר תורה מופקר לכל מכיון שהוא פחות בחשיבותו משאר הכתרים, ולכן הוצרך להביא הפסוק 'בי מלכים ימלוכו', לומר שכל עצמם של כתר כהונה וכתר מלכות אינם אלא מכוחה של תורה. ולא זו בלבד אלא שהתורה עצמה אין יד הכל שולטת בה, כי היא שמורה רק לבני ישראל עם קרובו, כמו שנאמר קודם מתן תורה (שמות יט ו) 'ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש', שהתורה נתונה במתנה רק לבני ישראל שכל הרוצה מישראל יכול לבוא וליטול את כתר התורה, וכתר התורה גדול מכתר כהונה ומלכות הבאים מכח כתר התורה הקדושה, אם כן ברור הוא שאין הסיבה שכתר תורה נמוך משניהם אלא להיפך, כי רק מחמת גודל מעלתו רצה הקדוש ברוך הוא שכל אחד מישראל יוכל לבוא וליטלו.

גם כשמיים את התורה ידמה בנפשו

כמי שעומד באמצעה

והוסיף רמז לכך מדברי המסורה, שהתיבות 'לעיני כל ישראל' כתובות ב' פעמים בתורה, פעם אחת בדברי משה ליהושע בן נון כנ"ל, ופעם נוספת בסיום התורה (שם לד יב). ויש לומר שזו כוונת המסורה, שמשה רבינו אמר ליהושע שיתבונן ב'לעיני כל ישראל' שבסיום התורה, לרמז לו שלא יחשוב שאין לו עוד מה ללמוד ממנו, אלא תמיד יהיה בעיניו כמי שאוחז עדיין באמצע הלימוד, כמו שהתורה עצמה אין לה חקר וסוף, וכנ"ל שאין מסיימים את כתיבתה אלא באמצע שיטה. ויש להוסיף עוד על דבריו, שהתורה מסיימת באות למ"ד לשון לימוד, לרמז לאדם שגם בסיימו את התורה יוסיף ללמוד וללמד, וכמאמר הכתוב (יהושע א ח) 'והגית בו יומם ולילה', שהרי לא נברא הלילה כי אם ללימוד התורה או לשינה (עירובין סה.).

וְלִכְל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלִכְל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר עָשָׂה מֹשֶׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל (לד, יב).

בגמרא אמרו (מנחות ל.) שצריך לסיים את 'לעיני כל ישראל' שבסוף התורה באמצע שיטה דווקא, וכתב במגלה עמוקות (אופן ט) שהוא רמז לאדם שעדיין לא זכה לסיים את התורה כי אין חקר לעומקה.

והנה אמרו בגמרא (תמורה טז.) שמשה רבינו אמר לפני פטירתו ליהושע בן נון שישאל אותו כל ספיקותיו בהלכה, ואמר לו יהושע שאין לו מה לשאול ממנו כי מעולם לא זה ידו מתחת ידו. וכתב באגרא דפרקא (אות שנח) לפרש לפי זה את הכתוב (דברים לא, ז) ויקרא משה ליהושע ויאמר אליו לעיני כל ישראל חזק ואמץ, שציוה אותו להתחזק בענין זה להוסיף וללמוד, ולא יטעה לומר כאילו כבר שימש את רבו כל צרכו.

מילין יקירין

פרקי הדרכה ועבודה ה' על סדר הפרשה

קודשא בריך הוא אורייתא וישראל חד

בשפת אמת (נשא תרל"ז ד"ה באבות) שהגם שהתורה ניתנה לכלל ישראל, אמנם יש שני ענינים בתורה, האחד שעל ידי היגיעה יכול כל אחד מישראל למצוא בתורה לפי השגתו, והוא בחינת 'מאורסה' ההתקרבות שבא על ידי פעולות האדם ויגיעתו בתורה, ועל הבחינה הזאת נאמר (אבות פ"ב מי"ב) 'התקן עצמך ללמוד תורה שאינה ירושה לך'. אך יש עוד סגולה בתורה והיא ששיגו חכמים ראשי הדורות מה שאי אפשר להשיג על פי שכל אנושי, וזהו בחינת 'מורשה' שניתן לנו מסיני בלי יגיעה כמו נחלה שאין לה הפסק (ר"ה יב:), אבל לכללות ישראל נאמר 'מורשה קהלת יעקב', ואף על פי כן על ידי שזוכה האדם להכניס עצמו תוך כלל ישראל, הוא זוכה לחלק הירושה גם כן.

כל יהודי מחבר ספר ממעשי ימי חייו

והנה בבחינת 'מאורסה' תואמים הדברים שנאמרו בספרן של צדיקים כי כל יהודי כותב במעשיו ספר תורה, כמו שנרמז בדברי המדרש (ב"ר כד ז) 'זה ספר תולדות אדם ביום ברא אלקים אדם' וגו' (בראשית ה א), בן עזאי אומר זה כלל גדול בתורה, שלכאורה יש להבין איזה כלל גדול בתורה טמון בפסוק זה. אך כתוב בתהלים (מ ח-ט) 'אז אמרתי, הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי, לעשות רצונך אלהי חפצתי, ותורתך בתוך מעי, וכוונת דוד המלך ע"ה לומר שכל איש ישראל במשך ימי חייו מחבר ספר, שתחילת הספר היא יום לידתו בעולם הזה וסיום הספר הוא יום פטירתו, וכל יום ויום מימי חייו הוא עוד דף בספרו שבו חורט האדם את מעשיו, ועם הספר הזה באים לפני כסא הכבוד אחר פטירתו, ועל זה אמר 'הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי', וזהו 'זה ספר תולדות אדם', ועל זה אמר בן עזאי זה כלל גדול בתורה, שצריך כל איש ישראל לזכור תמיד כי כל מעשיו ותולדותיו נכתבים על הספר. דוד המלך ע"ה תיקן והביא עמו כל ימיו בשלמות

המשך בעמוד הבא

תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב (לג ד). מבואר בזוהר הקדוש (אחרי עג.) שהקב"ה והתורה וישראל אחד הם, ונראה מזה שכפי התקשרות בני ישראל בתורה הקדושה כך נתחזק הקשר בינם לקדוש ברוך הוא, וכך מבואר במדרש (שמו"ר לג א) כביכול הקדוש ברוך הוא נמכר לישראל עם התורה, ולכן בכל מקום שעוסקים בתורה יש השראת השכינה, ועל העוסק בתורה נאמר (הושע יא ט) 'בקרבך קדוש', ובני ישראל בעצמם הם בבחינת 'היכל ה' המה' (ירמיה ז ד), ומתקיים בהם 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (שמות כה ח), ועליהם נאמר (לעיל לב ט) 'כי חלק ה' עמו', וגם על ידי זה זוכה להיות נקרא בן למקום.

חיבור בני ישראל אל התורה בבחי'

מאורסה

החיבור הנעשה בין ישראל להקדוש ברוך הוא על ידי התורה הוא כעין יחוד חתן וכלה, כמו שדרשו חז"ל (פסחים מט:): על פסוק זה 'תורה צוה לנו משה מורשה', אל תקרי מורשה אלא מאורסה, והדימוי לאירוסין כי היא שמחה חדשה ביחוד חתן וכלה שעדיין לא נזדווגו מעולם, וכן תמיד צריך האדם ללמוד תורה בשמחה ובהתחדשות כאילו היום ניתנה, ועל ידי זה מייחד את עצמו עם הקב"ה בכל יום ביחוד חדש, שהרי הקדוש ברוך הוא מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, ובכלל החידוש הזה מחדש הקב"ה גם את התורה בכל יום, כי התורה נקראת 'מעשה בראשית' שעל ידה נבראו כל העולמות, והקדוש ברוך הוא מחדש הלכות בכל יום, ונמצא שאין לך יום שהוא דומה לחבירו ובכל יום הוא התדבקות והתקרבות בתורה חדשה, ויחוד של היום עדיין לא היה מעולם, ומי שלומד תורה כך הוא תמיד בבחינת 'מאורסה'.

בחי' ירושה ובחי' מאורסה - ההבדל

ביניהם

בעצם ההבדל בין מורשה למאורסה, מבאר

חדשים וניצוצות קדושה אחרים, בירורין שלא נתבררו ביום אתמול ולא יתבררו ביום מחר.

הימים עצמם מתפארים שניצלו אותם

כראוי

כשממלא האדם את דפי ספרו ומנצל את ימיו בשלימות כראוי, מתקיים בו הכתוב (תהלים יט ג) 'יום ליום יביע אומר', 'אומר' מלשון התפארות, כמו שביאר המגיד רבי דב בער ממעזריטש ע"ה שהימים עצמם שמחים בזה שניצלו אותם כראוי, ויום אחד מתפאר ליום השני בכשרון פעולתם של הצדיקים, לומר כך וכך עבדו בי מצוות ומעשים טובים ונתנו בי הארה מעולם העליון, וכך נרמז בפסוק (דה"א טז כג) 'בשרו מיום אל יום ישועתו', שכל יום מבשר לחבירו את ישועתו שניצל כראוי ושקיבל את ההשפעות המיוחדים אליו, ועל ימים אלו המלאים במצוות ומעשים טובים כראוי יאמר 'זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו' (תהלים קיח כד).

הנפרד מחבירו יאמר לו 'לך לשלום'

זהו תכלית האדם בעולם הזה למלאות את הימים, ולהוסיף בשלימות נפשו ונשמתו ככל יכולתו בעבדו את השם יתברך יום אחר יום, כמבואר בגמרא (ברכות סד.) שהנפרד מן חבירו אל יאמר לו 'לך בשלום' אלא 'לך לשלום', מה שאין כן לנפטר אומרים 'לך בשלום', כי 'שלום' הכוונה לשלימות, והרי אדם חי תמיד יכול להוסיף עוד שלימות, ולפיכך אומרים לו 'לך לשלום' שיוסיף לעצמו עוד שלימות, אמנם לנפטר אומרים 'לך בשלום' עם השלימות שזכה להשיג בימי חייו. ואולי זהו הרמז במה שנוהגים העולם כשחוזרים מללוות את המת, שאינם הולכים באותו דרך שהלכו בהלווית המת, שיבין האדם שלא ימשיך בדרכיו שהתנהג בהם עד הפטירה של הנפטר וחס ושלום שאז יקום 'הצדיק אבד ואין איש שם על לב' (ישעיה נז א), אלא יתעורר מן הפטירה וישנה אורחותיו ויחזור להתנהג בדרכים טובים, ויוסיף בשלימות נפשו על ידי ניצול הימים כראוי.

בגלל שהחשיב דוד מלך ישראל עבודת כל יום ויום בנפרד, לכן היתה שאיפתו במשך כל ימי חייו למלאות את הימים בשלימות בתורה ומצוות ומעשים טובים, כמו שממשיך ואומר (שם) 'לעשות רצונך אלהי חפצתי ותורתך בתוך מעי', ומטעם זה היה חשוב לו לדעת קצו ומדת ימיו כפי שביקש (שם לט ה) 'הודיעני ה' קיצו, ומדת ימי מה היא', שהכפל לשון מורה על רצונו לדעת מתי יהיה 'קץ' חייו, ובנוסף לזה רצה לדעת מידת ימיו המדויקת בכדי לדעת כמה מוטל עליו לעשות ולהשלים מדי יום ביומו, ואכן העיד הכתוב (מלכים א' א א) 'והמלך דוד זקן בא בימים', שמילא את דפי ספרו בתורה ומצוות וקיום רצון השם יתברך, והשלים את כל ימי חייו ותכליתו בעולם הזה בשלימות, וכדרך שפירש בזהר על הפסוק (בראשית כד א) 'ואברהם זקן בא בימים', שבא יחד עם כל ימיו, והביא איתו את כל הימים בשלימות מלאים במעשים טובים ולא החסיר אפילו יום אחד, וכך צריך כל אדם לשאוף ולמלאות ימי חייו בשלימות, ואז יוכל לבוא לעולם העליון ובידו ספר ימי חייו עם דפים מלאים במצוות ומעשים טובים.

עבודה מיוחדת לכל יום ויום

והנה, העובד ה' יתברך בהתחדשות בכל יום בבחינת 'מאורסה' הנ"ל הרי הוא נמצא תמיד בהתחדשות, ומיום ליום עולה ממדרגה למדרגה ומיחד יחוד חדש בכל יום בעבודתו, וכנגדו גם הקדוש ברוך הוא מקיים מה שכתוב (תהלים מב ט) 'יומם יצוה ה' חסדו', ומשפיע בכל יום ביומו כל בחינת שפע וברכה וחיות לכל העולמות, ועל זה נאמר (שם סח כ) 'ברוך ה' יום יום', ואמרו חז"ל (ברכות מ.) כל יום ויום תן לו מעין ברכותיו, והכוונה כמו שפירשו בספרים הקדושים להמשיך בכל יום הברכות וההשפעות המיוחדים לאותו היום, כי כל יום ויום יש לו צינור מיוחד והשפעה מיוחדת, ובכל יום מתחדשת העבודה מיום אתמול כי יעבור, כי בכל יום מתלקטים ומתעלים בירורין

יצא לאור ע"י מכון אור לישרים
 © כל הזכויות שמורות
 אין להעתיק או לגשת ללא אישור
 מפורש בכתב ממכון אור לישרים
 עיצוב ועימוד: שוקי קנר